

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Ptošno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti).

PORT ARTUR.

TOKIO 26. (Reuterjev biro.) Od oblegovalne armade izpred Port Arturja so sporočili v soboto, da so Japonci zasedli Talin častur ter da so si osvojili vse sprednje ruske utrdbе, ki leže pred desnim japonskim krilom.

Ruske vojne ladije na potovanju.

ALŽIR 26. Ruska uničevalka torpedov „Prostelnik“ je dospela semkaj iz Tangerja.

Poročilo generala Kuropatkina

PETROGRAD 26. (Uradno) Brzjavka generala Kuropatkina od včeraj poroča: Japonci so danes ob svitu pričeli ob cesti iz Sintsintina v Kuanjesjin streljati na našo stražo, ki se nahaja v soteski Taipingling. Ista se je umaknila iz soteske, ko je pa dospelo ojačenje, jd zopet zasedla sotesko. Mi smo izgubili 12 mož. Izgube Japoncev so znatne.

Iz Mukdena

PETROGRAD 26. Dopisnik „Biršev. Vedomosti“ je brzjavil v soboto iz Mukdena: Povsod vlada mir. V vasi Siosi se je danes pojavila približno 800 mož močna tolpa Čunguzov. Oddelek vojakov, odposlan proti njim, je imel z njimi boj ter jih je zapodil v beg. Oddelek je pri tem uplenil konje, govele, prašiče in ovce. Več del na ših vojakov je sedaj zavarovan proti ostremu mrazu, tako da je manje vojakov bolnih nego prej.

Brzjavne vesti.

Krvavi izgredi v Radomu.

RADOM (Ruska poljska.) 26. Včeraj okoli 1. ure popoldne se je po dovršeni službi božji v katoliški cerkvi podala množica ljudstva, največ delavci, z različnimi zastavami in pevaje poglavih ulic. Patrulje, ki so prišle nasproti, so bile vsprejete s strelji iz revolverjev; poveljnik 26. poljskega je bil ubit, en orožnik ranjen. Oči izgrednikov je bil en mož ubit. Sedaj se vrši tukaj mobilizacija.

† Dr. Dinko Vitezić.

Is padel je tudi on! Kadar koli je prišla nanesla, da smo ga videli, smo se divili ne le njegovi duševni svežosti, ampak tudi telesni, fizični jakosti. Oči so mu bile res opešne, ali sicer je bil — hrast. Skoro se je zdelo, da mu s starostjo raste telesna trdaost in nekako smo se nž veli v misel, da ga ne izgubimo nikdar, da bo vedno živel. Neizmerno ljubeznivo, kakor devica zre v svojega izvoljenca; ponosom boriteljev, ki z neomejenim zaupanjem zó v svojega izkušnega

voditelja; in tistim občudovanjem, s katerim zró otročiči v lice ljubečega jih in zanje skrbčevega očeta: tako nekako so zrlí vanj vsi, ki jih je vodila njegova avtoritativna beseda. In vodila jih je vsa, ki so ga poznali in ki so zvesti sinovi te naše izmučene, proganjane Istre. Zaupavali so se njegovemu vodstvu, ker vse njegovo življenje je bilo nepristržen dokaz, kako velik je bil toliko v ljubezni do svoje rodne zemlje in do svojega rodu trpina, kolikor v odločnosti v boju za nje blaginjo in njega pravice!

Ni ga več med živimi. Izdihal je svojo plemenito dušo in zatnil svoje oči v večni sen na dan rojstva Kristovega, prevredni prvoborilec tužne Istre, starina mej rodoljubi te dežele in njihova zvezda-vodnica: veliki sin naše Istre dr. Dinko Vitezić

Bil je za v visoki starosti, v 83. letu svoje dobe, v dobi torej, ki je tikoma one meje, ki jo je večni zakon določil bivanju človeka na tej zemlji, v dobi, ko se mora sleherni zemljan pripraviti na to, da položi tribut temu zakonu... In vendar nas je v globino srca pretresla vest, da je nehale bdi dra. Dinka Vitezića plemenito in svojo zemljo toli žarko ljubeče srce, da so za vedno utihnila usta, ki so nam vsikdar govorila samo zlato zraje. V globoki žalosti nam uhitava duh tja na otok Krk ob mrtvaški oder na, kateri so položili zemsko o tanke nepozabnega voditelja in očeta. V duhu vidimo, kako prihaja narod s solzo hvalečnosti v oče, da vzame slovo od svojega miljenca, predno ga odnese k večnemu počitku v zemljo, kateri je pokojnik žrtvoval vse: svoj veliki um, svoje veliko srce, svojo skrb, svojo ljubezen, in — svoje imetje. Ni prostor temu listu, ni naše razpoloženje nam ne dopuščata, da bi danes podali verno sliko o življenju in delovanju pokojnika. To se zgodi pozneje in polagoma. Le v par besedah naj izjavimo: dr. Dinko Vitezić je zastavljal plug v trdo ledino in on je trosil brezprimerno neutrudljivostjo zrno v brazde, da je začelo kliti in rasti — preporejanje Istre v narodnem, političnem in gospodarskem pogledu ostane tesno in nerazvezno spojeno z imenom dra. Dinka Vitezića. Kajti pokojnik ni bil le idealen rodoljub, ampak tudi mož praktičnega, realnega in pozitivnega dela!

Zasluge blagopokojnikove za preporek našega naroda v Istri so razveljavile in nesmrtno... Že dele, ki jih je ostavil, so mu najcennejši spomenik in iz njih je spleten divjen lovor venec okolo njegove glave na tem spomeniku. Ali on se ni cmejil na to, da je sam delal in učil in bodril in vodil. Ne, on je skrbel za nasledek: vzgojil nam je nasvoje troške čelo vseh mož, svojih sorodnikov (med njimi brata dra. Matka in Dinka Trinajstić), ki naj bi nadaljevali njegovo delo. In nadaljujejo je — po velikih uzorih svojega strica. Junaki so to v borbi za prava tlačenega naroda in povzdigo naše Istre proti ljutim sovragom.

zbrali pod orožjem gospoda od „lige“, na levo podkupljeni palatinovi, sužnji Jelisavine volje, a med njimi Leko od Lučence, jez-nega obrze, kakor da bi hotel kar skočiti ter poklati vse.

Pomirili so se, z roko, ali Bog ve, da li tudi sroem?

— Dogovorili ste se, plemenita gospoda, med seboj in z nami, je spregovorila Jelisava s'gurnim in ostrim glasom. Kraljica želi miru, miru želim tudi jaz, njena mati. Čuli smo mnogokatero grenko besedo — — —

— Resnično! je zaklical prior vranski, opiraje se na svoj meč.

— Bodi po tvojem, častni gospod, je nadaljevala Jelisava hladno, činišči s pogledom Paližno, ostro in resnično kakor pravite. Ali kolikor dopušča dostojanstvo krone, dovolili smo vam.

— Čuj, čuj! je šepnil Ivaniš Horvat Paližni, prav, zakon dopušča Jelisava.

— Ne bomo več postavljali bana, ki

Dia. Dinka Vitezića ni več med živimi, ali živel nam bo dalje v svojih delih in v njih, ki nam jih je vzgojil za delo...

Slava spomenu dra. Dinka Vitezića! Zdi se nam, da bi spomenu pokojnika delali ljuto krivico, ako bi le njim, ki so bili s pokojnikom v tesnih rodbinskih zvezah — rodbinam Vitezić-Trinajstić-Sparožić-Fugošić — izrekli svoje sožalje, kajti ob mrtvaškem odru dra. Vitezića — žaljuje vsa dežela istrska in ves narod!

Kakor že gori rečeno: biografija pride. Tu priobčujemo le še sožaljne brzjavke, odposlane včeraj iz Trsta:

Nad odprtim grobom starine, prvaka Istre, Dinka, velikega Slovana, buditelja na polju politike, prosvete, gospodarstva, največega dobrotvorca istrskega roda, vzgojitelja istrskih narodnih borilcev, jadikuje od žalosti potrti, kliče: Vječnaja pamjat! Slava brezsmrtnemu spomenu!

Slavjanska Čitalnica v Trstu. Podpreds. Vučković.

Na britkeji izgubi, katera je zadela Istro sa smrtjo njenega največega, nenadomestnega sina, uzora hrvatsko-slovenske vzajemnosti, žaljuje z rodbino in vsem istrskim narodom politično društvo „Edinost“.

Veliki žalosti hrvatsko-slovenske Istre na smrti njega, ki je bil posebljenje velike ideje vzajemnosti med slovanskimi plemeni, pridružujejo se iz globine srca Tržaški Slovani.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 26. decembra 1904.

Izvajanje japonskega vojnega načrta; njega zmote; kritična razmotrivanja. (Dopis iz strokovnjaškega peresa.) (Dalje).

Kuropatkinu je bilo — kakor že ob začetku razprave — tudi sedaj pred očmi: pridobivati časa, zgubljati kolikor le možno malo prostora, izogibati se odločitvi, dokler ne bo lastna vojska dovolj močna.

Tem principom je Kuropatkin tudi res ostal neomajno zvest od začetka do danes in ta značaj so imeli tudi vsi taji, ki jih je bil do danes od J. — do črte Samsintin — ob rčki Hunbo — Šalho — Panjupan (Banjaputa) — soteska Utailin, vz čao od Bensibu — Siansir ob Tat ho — Dapuduaan, v kateri črti je njegova, momentanno v tri stupine razdeljena armada, še vedno — vzle svojemu impozantnemu številu, kakih 500.000 mož — prav za prav le velika strategična predstraža v frontni razdalji 210 kilometrov (!!) Sveda je ta fronta od ofenzivnega izpada levega ruskega krila sem, v času od 5. oktobra pa do danes, v strateško in taktično izborni, najmodernejše utrjeni črti, katere levo (vztočno) krilo počasi ali nepričakovano ofenzivno postopa v smeri

vam ni po volji. H-h-o-t od Lende ne bo več vladal v Slavoniji, bansko žezlo naj se povrne Petru Sudarju, domačemu sinu. Sodil vam bo samo ban, palatin naj se ne bo vtikal v banovico. Vi želite tako, bodi vam! Čuvati hočemo vaše kraje kakor dedščino svoje, in ako bi kdo skušal posezati v kraljevine banske, bodi v Sreimu, bodi pi morju, on bo neprijatelj naš in mi ga bomo proganjali z orožjem. Vaši zakoni naj bodo stalni, vaši običaji posvečeni, vaše svobode naj ne žali nikdo. Je li prav tako?

— Je, je rekel škof Pavel glasno, prav je, naj bo to trdno in zvesto. Čast kraljici Mariji!

— Vee smo storili po vaši volji, plemenita gospoda, storite tudi vi kaj po naši volji. Pred vami stojita dva dična sina Slavonije, katerih ime slovi daleč po krščanskem svetu. Tu stoji naš zvesti dvornik gospod Gorjanski — tu častni škof zagrebški Pavel Horvat. Erega vidim na desni, drugega na

preko Saimatsi proti desnemu (vztočnemu) japonskemu krilu, in sicer v isti meri, v kolikor to levo rusko krilo dobiva ojačenja via Harbin Mukden-Inpan-Sintsintin, in preko Talina.

Vidimo torej, da tudi v sedanjem navidezem mirovanju — ni mirovanja.

Ozirom na te tu opisane odnose me-ramo le strmeti, kako da ni japonsko vojskovodstvo — ki je moglo pričakovati vspeha jedino le v hitri, neprestani in energični ofenzivi do preko Harbina — kako da ni to vojskovodstvo, kakor že rečeno, zastavilo svojih treh armad v najkrajši smeri proti Ljaojanu Mukdenu!!

Da so vse tri japonske armade takoj po izkrojanju II. in III. armade dobile ukaz, naj v prostoru, ki je obmejen zapadno od črte Takušan-Ljaojan, vztočno od črte Vindžu-Saimatsi-Siansir-Mtsi (na Taitsihu) Mukden, izvrše energičen izpad proti črti Ljaojan-Mukden, bi se bili Rusi iz lastne volje in brez boja umaknili iz prostora, zapadno od črte Takušan-Ljaojan do črte Taitsiho in bi se bili koncentrirali v Ljaojan in severno od Taitsiho. To koncentriranje Rusov bi bilo dovršeno najkasneje ob času, ko bi bila japonska glavna sila treh armad dosegla črto Tansipu-Matoulin Kutsia Dandšan-Santsiatci (na Taitsihu).

(Pride še.)

Drobne politične vesti.

Novi ruski poslanik na Dunaju postane, kakor javljajo z Dunaja, knez Ursov, sedanjí ruski poslanik v Rimu.

Ustaja Hererov. — Iz nemške južno-zapadne Afrike je sporočil general Trotha, da je porazil velik del Hitbogov, nekega plemena ustaških Hererov.

Štrajk rudarjev na Nemškem. Listi iz Nemčije javljajo, da namerujejo rudarji stopiti v splošni štrajk. Priprave da so že gotove, tako prične štrajk lahko vsak čas.

Zaroka španskega kralja. Nekateri berlinski časniki so objavili vest, da je gotova stvar, da se španski kralj Alfonz zaroči z devetnajsetmo princezino Marijo Antonijo Meklenburg Šverinsko. Zaroka se bo izvršila meseca februarja, ko pride kralj Alfonz v Berlin obiskat nemškega cesarja.

Domače vesti.

Vladika Strossmayer bo švil dne 4. februarja 1905. devetdesetletnico svojega rojstva. Na Hrvatskem delajo velike priprave, da najslavnije praznujejo ta dogodek.

Nadina Slavjanska bo s svojo družbo koncertirala dne 29. in 30. t. m. v Zagrebu in sicer v prostorih glasbenega zavoda.

Slomščekov rojstni dom je prešel v nemške roke. Sedanjí posestnik Anton Slomšček je posestvo prodal nekemu Nemcu s Solnograškega za 42.000 K.

levi strani — ločili ste se, gospoda, srce se je odbilo od srca. Kolka sreča za vse kraljevine moje svetle hčeri, ako se zopet združite, ako se zopet najdejo vaša srca. Dajte, ko se tu pomirja krona z vsem plemstvom, pomirite se v tem posvečenem času mirjenja tudi vi. To je tudi želja gospe kraljice.

— Da, prosim vas, je potrdila Marija, pomirite se!

Gorjanski se je stresel in pogledal škofa, a Pavel je živo uprl oči v palatinovo oko.

Kolo plemičev je utihnilo za trenotek, vsacega oči so bile obraene proti Gorjanskemu in proti škofu. Pavel je hotel napraviti korak, Ivaniš je pordečel, potegnil ga za rokav, ali škof je vendar stopil in šel do kraljice.

— Jaz sem poslanec miru, moje srce ne pozna mržnje. Radi obče sreče pozabljam nesrečo plemena. Ako je zvestoba trda, tu je moja roka, gospod Nikola Gorjanski!

Palatin je stopil naprej. (Pride še.)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C.—Š.

IX.

V dvorani grada požrškega je sedela na baržunastem sedalu kraljica Marija v dolgih oblaki od modrikaste svile, pretkani zlatimi tulipani. Iz pod zlate kronice, ki se jej je svetila vrhu temena, spuščal se je z obeh strani tanek, srebrom pretkan pajčolac. Marija je bila danes bolj rudeča. Razgovori s plemiči so jej oživilí dušo.

Poleg nje je stala mati, mračna obraza, porzgaene glave, motreča okolo sebe in nasmihajoča se izpod očesa sed-j pa sedaj Gorjanskemu, ki je temno gledal pred se, držeči roki ob širokem pasu. Na desno so se

Pravilni bodite potem bode — katoliki! List »Reichspost« na Dunaju je glaslo nemških krščanskih socialstov, ki seveda jako visoko ceni svoje katoličanstvo. Meni pa, da to katoličanstvo najlepše manifestira z največjo nestrpnostjo in sovraštvom do Slovencev. V zmislu tega katoličanstva ploska »Reichspost« kakor neumna, akciji izvešnih nemških katolikov na koroškem proti slovenskim matrikam. S to mrvo pravice koroškim Slovincem na cerkvenih uradih hoče odrekniti z jalovim izgovorom da bi mogli po isti logiki tudi Italijani ali Čehi zahtevati na Koroškem matrike v italijanskem oziroma češkem jeziku.

Tu ga imate »katolika«, ki v svoj »katoliški« gorečnosti prezira razliko, ki obstoji na Koroškem med pravom slovenskega in italijanskega življa! Če vsporeja koroške Slovence z Italijani, krade avktor prvemu staro, prištevano last — pravadno domovinstvo, ki daje slovenskemu jeziku na Koroškem znanje deželne jezika. Italijanščina pa ni bila še nikdar deželni jezik na Koroškem in zato se glede pravice ne sme vsporejati slovenščini. To vse je jasno kakor beli dan le mož v »Reichspost« noče videti tega, ne mra luč nesnice in pravice in bi hotel imeti temo krivice. Pa ne le z Italijani, ampak celo s cigani stavlja ta mož v eno vrsto koroške Slovence. Nam se gabi. Tako »katoličanstvo« pa odklanjamo z vso odločnostjo, ker hočemo, da se v nas uveljavijo resnično katoličanstvo, ki bo sinonimno z jednako pravdoostjo do vseh. »Cigane« pa mu mečemo nazaj na njegovo cholo šovinizma pijano glavo. Pravični postane in potem še le boste — katoliki. Dokler pa ne postanete katoliki v vznešenem zmišlu besede, dotlej nimate pravice vjelati se in stresati svoj strup nad — katoliškim narodom slovenskim!

Iz Štanjela na Krasu nam pišejo: Posednik tukajšje graščine g. A. Sessler je brezplačno prepustil del svojega gradu od delku 500 Črnogorecav, ki delajo na novi železniški progi. Za pravoslavni praznik sv. Nikolaja je naprosil župnika iz Peroja pri Puli, da je imel službo božjo. Na predvečer praznika je g. graščak pogostil svoje goste z jedmi, pijačo in smodkami iz veselja nad izredno vzglednim vedenjem sinov Črnogorecav.

Iz Jesenice javljajo, da v spodnjem rovu novega predora sedaj nič ne delajo. Zvepleno-slana voda priteka s tako silo iz stene, da ni možno delati. Čeravno so podjetniki izjavili, da bo predor dovršen do meseca aprila 1905, se to ne zgodi. Pred mesecem julijem ne bo predor dovršen. Sedaj imajo za prevrtati še 425 metrov.

Vreme o božičnih praznikih je bilo vedno megleno in precej mrzlo, a vendar ves čas brez dežja. Sinoči po 10. uri je pa začel iz megle škropiti droben dež.

Veliki slavnostni koncert v »Narodnem domu« priredi »Slovensko pevsko društvo« v soboto, dne 7. januarja 1905. S tem koncertom predla se velika dvorana »Narodnega doma« čisto do svojemu glavnemu, kulturnemu namenu. Natančnejši vopred koncerta in druge potankosti priložimo prihodnjič.

V Opatijo je došlo od 1. septembra 1904. do vključno 21. decembra 1904. 6151 oseb. Od 15. decembra 1904. do vključno 21. decembra je priložilo 171 oseb. Dne 21. decembra 1904. je bilo navzočih 761 oseb.

Blaga zima. Z Brezja na Gorenjskem poročajo, da se najde tam cvetoča trobentice.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu so darovali g. Augustin Skočir kurat v bolnišnici v Gradcu 10 kron, g. Josip Novak župnik v Povirju 2 kroni.

Bog plati!

Blagajništvo.

Hotel je po sili v zapor. Predsednjak njim, okoli 2. ure je neki redar videl v ulici Malcanton nekega človeka, ki je nekakšno vianje — skakal kakor kak kozliček ter upil nad ljudmi, katere je slučajno srečaval. Redar je norec pozval ter mu velel, naj gre mirno domov. Oni se je pa začel prepirati z redarjem, čes, da ima pravico delati kar hoče, ker je — Sveti večer! Ker ga redar ni mogel prepričati, da to ni res, ga je slednjič aretoval ter ga odvedel na bližnjo stražnico v ulico dei Rettori. Tu je povedal, da je 32-letni voznik Martin Kos. Nadzornikov namestnik Kralj ga je vzel na zapisnik ter ga potem pustil oditi priporočiti mu prej, naj bo pameten in naj gre

domov. Kos je odšel, a četrt ure pozneje se je vrnil na stražnico ter tam zahteval, naj mu vrnejo omot, ki da ga je bil tam pozabil in v katerem je imel eno srajco in dva ovrta. No, ker to ni bilo res, so mu zopet z lepa svetovali, naj gre spat. A Kos ni hotel nič slišati, marveč je zahteval, naj mu vrnejo njegove stvari. Videči, da se ga ne more rešiti z lepa, ga je dal nadzornikov namestnik odvesti pred policijskega uradnika v ulico Tigor. Ta poslednji je Kosa pošteno oštel ter ga poslal, naj gre že vendar spat. No, Kos ga je ubogal ter odšel — a glej: že 10 minut je bil že zopet tam — v ulici Tigor, pri uradniku — ter zahteval naj mu vrnejo njegov omot. Ni bilo druge rešitve: uradnik ga je moral djati pod ključ.

Loterijske številke izrebane dne 24. decembra t. l.:

Trst	44	28	18	5	83
Line	51	42	65	32	54

Razne vesti.

Novo srbske poštne znamke izidejo, kakor poročajo iz Belegrada, s 1. januarjem 1905.

Čudeži hitrosti. Železnica, ki so jo zgradili v enem dnevu, je (kakor poroča neki angleški list) lasina Viljema K. Vanderbilta ml. Dolga je 1 angleško miljo, se razprostira ob njegovem posestvu v Deopdalu ter je zgrajena v prvi vrsti za tovrni promet.

Istotako častno delo je, ko je bil na neki železnici na Angleškem stari most tekom štirih ur nadomeščen z novim. Ob 3. uri popoldne so pričeli odstranjati stare lesene tramove mosta, ki so tehtali 10 tonelat. Novi most iz jekla, ki je tehtal 200 tonelat, je bil dovršen v 4 urah, tako, da je zamogel vlak voziti preko njega.

Neki drugi stari most pri Hatfieldu je bil nadomeščen z novim celo v 52 minutah.

Nedavno so v Stratfordskih delavnicah Great Eastern-železnice popolnoma zložili lokomotivo v 10 urah. Delo je pričelo zjutraj zgodaj, lokomotivo so v raznih stadijih se stavljanja fotografirali; istega dne je že vlekla tovrni vlak proti Peterborough.

Že pred mnogimi leti so na progi Great Western med Londonom in Exeterjem, ki je dolga 194 milj, zamenjali tir z ozkim tir to delo izvršili v dveh dneh.

V Avstriji se je dogodil čudež, da so tekom dveh in pol ur spremenili drevesa v časopise. Ob 7. uri 35 minut so bila peca kana tri drevesa, ob 9. uri je bil les olupljen, razrezan, stločen v močnik in predelan v papir, ter je šel iz tovarne v tiskarno, iz katere so ob 10. uri že prišli tiskani časopisi.

V Ameriki so v zadnjih letih napravili čudeže v izdelovanju knjig. Neka založna knjižarna v zapadnih državah je imela nedavno v treh dneh izročiti 2000 iztisov nekoga dela po 350 strani. Delo je prišlo v ponedeljek; v sredo je bilo 2000 zvezkov že oddanih in v soboto je bilo oddanih že 10.000 izvodov.

Ogromna mina. Dne 21. t. m. je v nezem kamenolomu blizu Livorna eksplozirala ogromna mina. Hoteli so dvigniti v zrak ogromno kamena od 100.000 tonelat težne. Izvrtili so galerijo, dolgo 50 metrov, v katero so stavili 4000 kilogramov »hedite« neke silno razstreljive snovi. Delo je trajalo 4 mesece. Na eksplozijo je bilo povabljenih mnogo gostov, novinarjev itd. Eksplozija je bila strašna. Zdelo se je, kakor da je močan potres, a v zrak se je pa dvignil cel hrč. To je ena največjih min, ki so bile dosedaj narejene.

Človeška usoda. Žalostna slika o izjemni človeške usode podaja letno poročilo neke nemške velikomestne ubožnice. Med navedenimi imeni tistih, ki so se preselovali v ubožnico, se nahajajo: graščak, banir, kemik, inženir, arhitekt, stavbenik, kipar, slikar, trgovec, poslovodja, gostilničar, spediter, dijak, doktor filozofije, doktor medicine, učitelj, živinozdravnik, operni pevec, gledališki igralec, viši, srednji in nižji uradniki itd. Ime žensk so med njimi knjigovodkinja, dopisovalka, trgovka, učiteljica, pevka, pisateljica itd.

Dubrovnik ali Biokovo?

Dalmatinski listi so poročali nedavno da so parobrod že nekoliko tednov natlačeni s potniki, prihajajočimi v razna dalmatinska mesta, da se navžijejo dalmatinskega zraka. Posebno pa v Dubrovnik. Mi konstatiramo zadovoljstvom da so se tujei slednjič uverili, da ni Nizza, ni Cannes, ni Yeres, ni sama Opatija niso v tako lepem topografskem položaju in nima jo tako blagega in balzamskega podnebja, kakor ga ima stotina položajev v Dalmaciji. Nu, omeniti moramo tu, da se radi pomanjkanja reklame ni vedelo za to do sedaj. Potniki se delijo v dve kategoriji: v tse, ki prihajajo v Dalmacijo v krepilo, radi zdravja in take, ki prihajajo v svrhe športa in zabave, kakor turisti. Za prve je dobro, da gredo v Kotor, Dubrovnik, Hvar, Šolta, Kašteletd. za druga pa je vrlo zanimiva Makarska. Ugodno, čisto in zdravo mestce, ki leži na podnožju visoke, veličastne gore — Biokova, ki se strani od morja strmo in ponosno seza 2200 m nad površino moraka.

Kar je že tam na Dunaju toliko v navadi spenjati se po gorah, da je za turiste Biokovo gora par excellence v vsej Evropi. Več potov je, ki vodijo nanj. Nekateri se vijejo zig zag in je lahko vpenjati se po njih, a treba 6—7 ur hoda brez nikake nevarnosti. Drugi so krajši, ali težji in jako strmi, da treba 3—4 ure napore in precej nevarne hoje. Te rabijo gorjani iz bližnjih sel in Makarske, ki se v svojih opankih vpenjajo ali spuščajo nizdolu kakor kozliči ali zajci.

Panorame, ki se prikazujejo na raznih višinah so veličastne. A ko smo dospeli na najvišji vrhunec, kjer je zgrajena kapelica, posvečena sv. Jurju, tedaj ni Alpe se svojimi 6500 m, ni Himalaja z 9000 m ne nudijo divotnejega razgleda. Človeku se zdi, da plava v zraku. Za 15—20 km se izgublja na okolo in izgineva v morje, ki je pod nogami. A bližnja otočka Hvar in Brač kakor da se — tako se zdi — dotikata Italije, ki je vendar 90 km oddaljena. Ob njenih dolgih otokih se pa prikazujejo kakor mesteca v minijaturi ali slonce: Ankona, Bari, Brindisi itd.

Z druge strani pa zazreš z jednim pogledom vso Bosno tja do moje Srbije. Ob potu se nahajajo tu in tam v kotlinah gore stoletni hrasti, veličastne jame, v katerih je večletni led, da bi že ena sama mogla z njm preskrbljati Dunaj za več let. Potem posebno aromatične rastline, ki so obrabile naše pozornost glasovitih botanikov, a so rabljene v zdravništvu in jih tanožnji narod imenuje čudotvornimi. Kaj pa naj rečemo o divnem zraku, polnem kisika? Tamošnji gorjani vele, da bi se na Biokovu tudi železo prebavljalo. — Salama turista bi bila t-m nezadostna in prelahka hrana. — Tam treba pečenega jareca, ki bi ga požrli skupno s kostmi — takov glad prijemlje človeka. Mej tam, ko je v Makarski temperatura + 30 R v senci, je na vrhu Biokova 3—4 ure kasneje — 0. V Makarski s lonce žge kožo, na vrhu Biokova pa — snži, kakor po zimni to v mestechju oja in julju.

H tel smo na brzo roko opisati, samo površno, tsto glasovito goro, da obnememo poz racet gospode turistov, ki prihajajo v Dalmacijo v tolikem številu, da delajo greh, ako se ne utvldjajo v Makarski in ne obiščejo Biokova. Če storo to, ga bodo znali opaziti mnoga bolja, n go mi.

Sedaj č moramo omeniti, da prva krona glava, ki je obiskala Dalmacijo, je bil kralj saksonski leta 1895. Ali on je bil obrem turist, ki se je s svojim spremetvom vspel na Biokovo tja gori do njega najvišega vrhunca, in je nabral rastlin, cvetja, rud — ki je na njih gora bogata.

Dvorana za sodne dražbe v ulici Sanitá št. 23—25.

DRAŽBE,

ki se vršijo od ponedeljka dne 28. novembra t. l. od 9—12. ure predpoludne in slednje dni:

Plušči in jopiči za gospe, spodnja krila, kompletne ženske obleke, fuštanj, flanela, srajce za moške in ženske, volneni šjali, žepne rute, žmske srajce, volano blago, esfir, saten, perkal, bele in barvane preproge, kotenina, brisalke, prti, prtici itd.

Fran Geržina Sv. Peter (na Krasu) ima na prodaj lepa namizna jabolka po 28 kron — 100 klg. Razpošilja se od 50 klg. naprej.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52 A

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosarie (šolsko poslopje).

Ceno, da se ni bati nikake konkurence

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franco

M. SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vogal ul. Torrente.)

Zaloga izgotovljene obleke za gospode, dečke in otroke.

Velik izbor suknene blaga za obleke po meri. — Bogat izbor površnikov, ulstrov, ranglan, plaščev in havelokov po tovarniški ceni.

Konkurenci nemogoča.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. nuove št. 5. Poste (vogal ul. Torre bianca)

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franco.

Tovarna pohištva
RAFAEL ITALIA
Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij
TRST
ulica Malcanton šte. 1
po zelo nizkih cenah.

Dr. N. Fertilio

specijalist za bolezni nosa, grla in ušes.

Ul. Torre bianca 45
(vogal Torrente).

TRST.

ORDINUJE: od 10—12 predp. 3—4 pop.
od 4—5 pop. brezplačno.

Potrte tugom i razvitjenim srcem javljam svim prijateljem i znancem, da je danas nakon kratke, ali teške bolesti preminuo u Gospodinu

Dr. DINKO VITEZIĆ

u 83 svojoj godini providjen svetotajstvi vjere.

Sprovod biti će dne 27. t. m. u 9-30 sati u Krku, odakle će se mrtvi ostanci prenieti u rodni Vrbnik.

KRK, na Božić.

Za rodbine: Vitezić, Trinajstić, Sparožić i Fugošić

Dr. Mate Vitezić.

Molimo pokojnikove prijatelje i znance, da ovo smatraju izravnim saobćenjem